

ธุรกิจปูนซีเมนต์หลังวิกฤตน้ำมันแพง

ภาวะธุรกิจปูนซีเมนต์ต้นปี 2547 มีการปรับตัวไปในทิศทางดีขึ้นตามอุตสาหกรรม การก่อสร้าง สะท้อนภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่มีการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ร้อยละ 5.4 ในปี 2545 และ ร้อยละ 6.7 ในปี 2546 แต่ภาวะเศรษฐกิจครึ่งหลังปี 2547 หนึ่งในหลายปัจจัยที่ส่งผลให้ตัวเลข GDP ปี 2547 ปรับลดลงจากที่เคยคาดว่าจะขยายตัวถึงร้อยละ 7 เหลือเพียงร้อยละ 6 เป็นเพราะราคาน้ำมันดิบโลกปรับสูงขึ้นต่อเนื่อง วิกฤตน้ำมันแพงมีผลกระทบต่อธุรกิจปูนซีเมนต์อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง แนวโน้มสถานการณ์ปูนซีเมนต์เปลี่ยนไป ต้องส่งสัญญาณเตือนให้ผู้ประกอบการเตรียมแผนรองรับสถานการณ์ดังกล่าว

วิกฤตน้ำมันแพง

สถานการณ์ราคาน้ำมันดิบตลาดโลกเริ่มพุ่งทะยานสูงขึ้นนับจากต้นปี โดยสร้างสถิติใหม่เมื่อราคาตลาดนิวยอร์กปรับสูงสุดอยู่ที่ 55.17 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล ในวันที่ 22 และ 26 ตุลาคม 2547 สูงสุดเป็นประวัติการณ์ในรอบ 21 ปี ราคาน้ำมันยังมีความผันผวนจากความกังวลว่า น้ำมันโลกจะขาดแคลนและมีแนวโน้มสูงถึงระดับ 60 เหรียญฯ สาเหตุที่ส่งผลให้ราคาปรับสูงขึ้นต่อเนื่องมาจากหลายปัจจัย กล่าวคือ ความต้องการใช้ในประเทศจีนและอินเดียเพิ่มมากขึ้นจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ปริมาณน้ำมันสำรองของประเทศสหรัฐอเมริกาลดลง ผลจากกลุ่มบริษัทน้ำมันในอ่าวเม็กซิโกได้รับผลกระทบจากพายุเฮอริเคน ฤดูหนาวกำลังจะมาถึงในยุโรปและอเมริกาทำให้ความต้องการสำรองน้ำมันไว้ใช้เพิ่มขึ้น สถานการณ์ความไม่สงบในประเทศอิรัก การประท้วงของแรงงานในประเทศไนจีเรียผู้ผลิตและส่งออกน้ำมันรายใหญ่ในแอฟริกา บริษัทยูคอสผู้ผลิตและส่งออก รายใหญ่ในรัสเซียมีปัญหาทางการเงินทำให้การผลิตลดลง แม้ว่ากลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมันหรือ โอเปก (OPEC : Organization of Petroleum Exporting Countries) ประกาศจะเพิ่มเพดานการผลิต น้ำมันขึ้นอีกวันละ 1 ล้านบาร์เรล ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2547 เป็นต้นไป แต่ไม่สามารถช่วยให้ราคาน้ำมันซบเซาได้ เป็นเพราะมีความกังวลเรื่องการเพิ่มกำลังการผลิตในอนาคต ทั้งที่ปริมาณการผลิตของประเทศผู้ผลิตในกลุ่มโอเปกและนอกกลุ่มฯสามารถผลิตได้ตามตลาดต้องการ

ผู้ผลิตรายใหญ่ 5 อันดับแรกของ OPEC

ประเทศ	กำลังผลิต (ล้านบาร์เรล/วัน)
1. ซาอุดีอาระเบีย	9.5
2. อิหร่าน	3.9
3. เวเนซุเอลา	2.5
4. สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (UAE)	2.5
5. ไนจีเรีย	2.4

ปริมาณการผลิตในกลุ่มประเทศส่งออกน้ำมันหรือโอเปก

ปี 2547	ปริมาณการผลิต (พันบาร์เรลต่อวัน)		กำลังการผลิต (พันบาร์เรลต่อวัน)
	มิถุนายน	กรกฎาคม	
ประเทศสมาชิกโอเปก			
1. แอลจีเรีย	1,200	1,250	1,250
2. อินโดนีเซีย	960	955	955
3. อิหร่าน	3,900	3,900	3,900
4. คูเวต	2,400	2,400	2,400
5. ลิเบีย	1,450	1,500	1,500
6. ไนจีเรีย	2,400	2,400	2,400
7. กาตาร์	800	850	850
8. ซาอุดีอาระเบีย	9,500	9,500	10,500
9. สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	2,450	2,500	2,500
10. เวเนซุเอลา	2,500	2,500	2,500
11. อิรัก	1,700	2,000	2,000
รวม	29,260	29,755	30,755

OPEC : Organization of Petroleum Exporting Countries

นักวิเคราะห์ต่างคาดว่าราคาน้ำมันจะทรงตัวในระดับสูงต่อไป จากต้นปีระดับราคาปรับขึ้นไปแล้วกว่าร้อยละ 65 ดังนั้น แม้ว่าศักยภาพการผลิตของโลกมีเพียงพอ แต่เนื่องจากโรงกลั่นทั่วไปมีความต้องการน้ำมันเบามากกว่าน้ำมันในกลุ่มโอเปกซึ่งเป็นน้ำมันหนัก สำหรับสถานการณ์ของไทยจากวันที่ 10 มกราคม 2547 ถึงปัจจุบัน (20 ตุลาคม 2547) ภาครัฐต้องจ่ายเงินอุดหนุนจากกองทุนน้ำมันไปรวม 42,200 ล้านบาท ส่วนมากใช้เพื่อตรึงราคาน้ำมันดีเซลมากกว่าน้ำมันเบนซิน เพราะการปรับเพิ่มราคาน้ำมันดีเซลจะส่งผลกระทบต่อภาพรวมเศรษฐกิจในช่วงปลายปีได้มากกว่าเพิ่มราคาน้ำมันเบนซิน

สถานการณ์ปูนซีเมนต์โลก

ความต้องการบริโภคปูนซีเมนต์ปี 2547 ในแถบเอเชียและภูมิภาคอื่น เช่น สหรัฐอเมริกา จีน อินเดีย เวียดนาม และตะวันออกกลางยังเพิ่มขึ้นมาก ตามภาวะเศรษฐกิจโลกซึ่งมีอัตราเติบโตร้อยละ 4.1 ปริมาณการผลิตปูนซีเมนต์ของโลกคาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อน โดยผลผลิตปูนซีเมนต์ของโลกในปี 2546 มีปริมาณ 1,860 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2545 จำนวน 60 ล้านตัน

หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 จากกำลังการผลิตปูนเม็ดปริมาณ 1,950 ล้านตัน ประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ห้า ลำดับแรก ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน 750 ล้านตัน อินเดีย 110 ล้านตัน สหรัฐอเมริกา 92.6 ล้านตัน ญี่ปุ่น 72 ล้านตัน และเกาหลี 56 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40, 6, 5, 4 และ 3 ตามลำดับ ในปี 2546 ไทยเป็นผู้ผลิตลำดับที่ 10 ของโลก

การผลิตปูนซีเมนต์ของโลก

หน่วย : พันเมตริกตัน

	2544	2545E	2546E
1. จีน	626,500	705,000	750,000
2. อินเดีย	100,000	100,000	110,000
3. สหรัฐอเมริกา	90,450	91,300	92,600
4. ญี่ปุ่น	76,550	71,800	72,000
5. เกาหลี	52,012	55,500	56,000
ประเทศอื่น ๆ	754,488	776,400	779,400
รวมทั้งสิ้น	1,700,000	1,800,000	1,860,000

ที่มา : U.S. Geological Survey, Mineral Commodity Summaries, January 2004

E : ประเมิน/Estimate

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีการผลิตและการบริโภคในสัดส่วนที่สูงคิดเป็น สัดส่วนเกิน 1 ใน 3 ของผลผลิตโลกหรือประมาณร้อยละ 40 สำหรับสหรัฐอเมริกาในปี 2546 มีการ ผลิตปูนพอร์ตแลนด์เกือบ 87 ล้านตัน และผลิตซีเมนต์ชนิด masonry (ปูนก่อ) จำนวน 4.5 ล้านตัน จากโรงงานผลิตปูนซีเมนต์ 116 แห่ง ใน 37 รัฐ และ 2 แห่งในเปอโตริโก แม้ว่าจะเป็นผู้ผลิตใน ลำดับต้น ๆ แต่สหรัฐอเมริกายังมีการนำเข้าปูนซีเมนต์และปูนเม็ดคิดเป็นร้อยละ 21 ของการชายซีเมนต์ซึ่งมี มูลค่ารวม 8.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ (รวมการนำเข้า) แหล่งนำเข้าปูนซีเมนต์และปูนเม็ดที่สำคัญของ สหรัฐฯ ได้แก่ แคนาดา ไทย จีน เวเนซุเอลา กรีซ ร้อยละ 19, 18, 12, 7, 6 ตามลำดับ และจาก ประเทศอื่น ๆ อีกร้อยละ 38

บริษัทผู้ผลิตซีเมนต์รายใหญ่ 3 อันดับแรกของโลก ได้แก่ บริษัท Lafarge ประเทศ ฝรั่งเศส กำลังการผลิต 165 ล้านตันต่อปี บริษัท Holcim ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ กำลังการผลิต 165 ล้านตันต่อปี และ บริษัท Cemex ประเทศเม็กซิโกกำลังการผลิต 96 ล้านตันต่อปี ทั้งสามบริษัท มีกำลังการผลิตรวมกันคิดเป็นร้อยละ 32 ของกำลังการผลิตโลก นอกจากนี้ ผู้ผลิตรายใหญ่ต่าง แข่งขันกันโดยได้ขยายขอบเขตการลงทุนของบริษัทไปต่างประเทศมากขึ้น ดังเช่น บริษัท Lafarge เข้าไป ถือหุ้นใหญ่ร้อยละ 52.6 ในบริษัท Malayan Cement ผู้ผลิตอันดับ 1 ของมาเลเซีย และในบริษัท Semen Andalas ผู้ผลิตอันดับ 4 ของอินโดนีเซียมีกำลังการผลิต 2.6 ล้านตัน รวมถึง ได้ขยายฐานการ ผลิตเข้าไปตั้งโรงงานในประเทศจีนและอินเดีย บริษัท Taiheiyo ของญี่ปุ่นเข้าไปถือหุ้นร้อยละ 29.1 ในบริษัท ซังยงซีเมนต์ ของเกาหลีใต้ บริษัท Heidelberger ของเยอรมนีเข้าไปถือหุ้นใหญ่ในบริษัท Indocement ผู้ผลิตอันดับ 2 ของอินโดนีเซียมีกำลังการผลิต 15.7 ล้านตันต่อปี และบริษัท Holcim

เข้าไปถือหุ้นใหญ่ในบริษัท Semen Cibinong ผู้ผลิตรายใหญ่อันดับ 3 ของอินโดนีเซียที่กำลังการผลิต 9.6 ล้านตันต่อปี รวมปริมาณการผลิตทั้ง 10 บริษัท (ตามตาราง) มีปริมาณการผลิตรวมเป็น 1 ใน 3 ของการผลิตโลกจากผู้ผลิต 150 ประเทศของอุตสาหกรรมนี้

บริษัทผู้ผลิตซีเมนต์รายสำคัญของโลก

บริษัท	ประเทศ
1. Lafarge	France
2. Holcim	Switzerland
3. Cemex	Mexico
4. Heidelberg	Germany
5. Italcementi	Italy
6. Taiheiyō	Japan
7. Votorantim	Brazil
8. Siam Cement	Thailand
9. RMC	UK
10. Cimpor	Portugal

ที่มา : World Business Council for Sustainable Development, September 2004

สถานการณ์โดยรวมอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ในประเทศ

ภาวะเศรษฐกิจที่เติบโตต่อเนื่องในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ส่งผลดีต่อการฟื้นตัวของธุรกิจภาคการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์โดยการกระตุ้นของภาครัฐ ทำให้อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ปี 2546 ซึ่งมีกำลังการผลิต 54 ล้านตันต่อปี มีผลผลิตปูนซีเมนต์จำนวน 33 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 การบริโภคในประเทศมีจำนวน 27 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8 ปริมาณการนำเข้าลดลงร้อยละ 35 เช่นเดียวกับการส่งออกซึ่งปรับลดลงร้อยละ 20 จากการเพิ่มขึ้นของความต้องการในประเทศ เมื่อเทียบกับปี 2545 ในช่วงครึ่งหลังของปี 2547 สถานการณ์ราคาน้ำมันแพงทำให้ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคปรับลดลง ความต้องการอสังหาริมทรัพย์ชะลอตัว อย่างไรก็ตาม แม้จะได้รับผลกระทบดังกล่าวแนวโน้มธุรกิจปูนซีเมนต์ปี 2547 ถึงปี 2548 ยังจะขยายตัวได้ โดยขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดน้อยลง มีการคาดการณ์ว่าการลงทุนก่อสร้างในปี 2547 จะมีอัตราขยายตัวร้อยละ 11 สูงขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ 5.1 ในปี 2546 และจะขยายตัวประมาณร้อยละ 10 ในปี 2548

การผลิตและการบริโภค

ปัจจุบันอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์มีกำลังการผลิตรวม 54 ล้านตันต่อปี จากผู้ผลิตจำนวน 13 ราย มีผลผลิตมากเกินความต้องการในประเทศ ดังนั้น แม้การผลิตจะขยายตัวต่อเนื่องมา 3-4 ปี กำลังการผลิตยังเพียงพอสนองความต้องการใช้ไม่จำเป็นต้องเพิ่มกำลังการผลิต ปัจจุบันอัตราการกำลังการผลิตเฉลี่ยร้อยละ 60-70 ของกำลังการผลิตรวม ปริมาณการผลิตในช่วง 7 เดือนแรกปี

2547 ปริมาณการผลิตซีเมนต์พอร์ตแลนด์จำนวน 21 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 โดยปริมาณการผลิตปูนเม็ดจำนวน 20 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับระยะเวลาเดียวกันของปี 2546

สถิติการผลิตปูนซีเมนต์

หน่วย : พันเมตริกตัน

	2545		2546		2547	
	พอร์ตแลนด์	ปูนเม็ด	พอร์ตแลนด์	ปูนเม็ด	พอร์ตแลนด์	ปูนเม็ด
มกราคม	2,590	2,978	2,331	3,200	2,830	2,849
กุมภาพันธ์	2,742	2,836	2,538	2,747	3,060	2,745
มีนาคม	3,329	3,011	3,055	3,044	3,140	3,218
เมษายน	2,652	3,270	2,572	2,801	2,741	2,900
พฤษภาคม	2,669	3,386	3,018	3,086	3,016	3,068
มิถุนายน	2,736	3,431	2,733	2,672	2,969	2,969
กรกฎาคม	2,767	3,160	2,455	2,413	2,926	2,693
สิงหาคม	2,685	3,158	2,887	2,574		
กันยายน	2,480	3,131	2,714	2,910		
ตุลาคม	2,420	3,314	2,802	2,781		
พฤศจิกายน	2,267	3,260	2,655	2,624		
ธันวาคม	2,343	3,001	2,770	2,763		
รวม	31,680	37,936	32,530	33,615	20,682	20,442

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ปี 2547 คาดว่าปริมาณการผลิตมีจำนวนประมาณ 36 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8-9 จากเดิมประเมินว่าจะผลิตเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 10 โดยที่ความต้องการบริโภคอยู่ระดับเดียวกับปี 2546 จำนวนประมาณ 26-27 ล้านตัน ทั้งนี้ ลดลงจากประมาณการบริโภคเดิมที่จำนวน 29 ล้านตัน ตามการปรับลดของตัวเลข GDP

ภาวะราคา

ทั่วโลกประสบกับปัญหาวิกฤตราคาน้ำมันแพง มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตปูนซีเมนต์เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 โดยต้นทุนพลังงานมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 45 ของต้นทุนรวม เฉพาะค่าขนส่งและค่าระวางทางเรือไปต่างประเทศเพิ่มขึ้นเท่าตัว เช่นส่งไปยังสหรัฐอเมริกา ค่าระวางปรับจาก 17 เหรียญสหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้น 32-35 เหรียญฯ ช่วงหกเดือนหลังปี 2547 ผู้ประกอบการพยายามรักษาระดับราคาหน้าโรงงานไว้ที่ช่วง 1,700 - 1,800 บาทต่อตัน เนื่องจากระดับราคาจำหน่ายปูนในประเทศได้ปรับสูงขึ้นมาตั้งแต่ปี 2546 ถึงต้นปี 2547 อีกทั้งราคาจำหน่ายตลอดช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

(2542-2546) ราคาเฉลี่ยจาก 1,800 บาทต่อตัน ปรับสูงขึ้นเป็น 2,500 บาทต่อตัน ขยับเพิ่มขึ้น ร้อยละ 13-15 จากปี 2545 โดยราคาเฉลี่ยของปูนพอร์ตแลนด์อยู่ที่ราคาระดับ 2,300-2,500 บาทต่อตัน และปูนผสมที่ระดับราคา 1,900-2,200 บาทต่อตัน สำหรับครึ่งปีหลังราคาจะทรงตัวไม่ปรับไปมากกว่านี้ โดยราคาจำหน่ายปูนผสมช่วงหกเดือนแรกปี 2547 อยู่ระดับเดียวกับปี 2546 คือที่ราคาเฉลี่ย 119-120 บาทต่อถุง (1 ถุง = 50 กิโลกรัม) หรือประมาณ 2,380 บาทต่อตัน และราคาปูนพอร์ตแลนด์เฉลี่ยถุงละ 125 บาท หรือราคาตันละ 2,500 บาท ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์ได้ตั้งเพดานราคาปูนผสมหน้าโรงงานคงไว้ที่ 1,958 บาทต่อตัน ส่วนราคาขายลูกค้าทั่วไปปูนผสมที่ 2,151 บาทต่อตัน ปูนพอร์ตแลนด์ที่ราคา 2,532 บาทต่อตัน

สถิติราคาปูนซีเมนต์ผสม

หน่วย : บาทต่อถุง*

ปี	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547
ราคาเฉลี่ย	73.6	93.4	104.6	103.5	110.4	105.7	119.0	119.2

* 1 ถุง = 50 กิโลกรัม

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

สถิติราคาจำหน่ายปูนซีเมนต์ในประเทศ

หน่วย : บาทต่อตัน

ปี	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547
ปูนพอร์ตแลนด์	1,796	1,825	2,021	2,000	2,294	2,667	2,670
ปูนผสม	1,612	1,789	1,843	1,862	1,958	2,380	2,384

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย (2541-2545) และ ปี 2546-2547 ประเมินจากราคาโรงงานของราคาวัสดุก่อสร้างในส่วนกลาง สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

ราคาส่งออกปี 2547 (ม.ค.-ส.ค.) เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากปี 2546 กว่าร้อยละ 20 ตามความต้องการในตลาดโลกเพิ่มมากขึ้น ราคาของปูนเม็ดอยู่ที่ช่วงระดับ 813-960 บาทต่อตัน และราคาของปูนพอร์ตแลนด์อยู่ที่ช่วงระดับ 1,260-2,200 บาทต่อตัน โดยเฉลี่ยมีส่วนต่างกับราคาในประเทศประมาณ 800 บาทต่อตัน

สถิติราคาส่งออกปูนซีเมนต์

หน่วย : บาทต่อตัน

ปี	2544	2545	2546	2547*
ปูนเม็ด	614 - 690	610 - 760	650 - 950	813 - 960
ปูนพอร์ตแลนด์	1,044 - 1,550	1,044 - 1800	1,000 - 1,960	1,260 - 2,200

* : ปี 2547 (ม.ค.-ส.ค.)

ที่มา : สำนักอุตสาหกรรมพื้นฐาน

จากสถิติราคาส่งออกช่วงระดับราคาทั้งของปูนเม็ดและปูนพอร์ตแลนด์จะมีความแตกต่างกันมากตามประเทศลูกค้า เช่น ราคาส่งไปสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นลูกค้ารายใหญ่ระดับราคาปี 2544-2547 ของปูนพอร์ตแลนด์ประมาณ 1,044-1,560 บาทต่อตัน ต่ำกว่าราคาที่ส่งไปยังประเทศใกล้เคียง อาทิ จีน กัมพูชา ลาว พม่า และไต้หวัน เป็นต้น

ภาวะการค้า

แผนการค้าในปี 2547 ผู้ผลิตมีเป้าหมายลดการส่งออกและมุ่งเน้นตลาดในประเทศมากขึ้น เนื่องจากความต้องการในประเทศเพิ่มขึ้น ประกอบกับตลาดต่างประเทศมีการแข่งขันสูงทำให้ราคาส่งออกอยู่ในระดับต่ำกว่าราคาในประเทศประมาณร้อยละ 30 อีกทั้งปัญหาค่าระวางเรือปรับสูงขึ้นบางที่เพิ่มถึงร้อยละ 50 และมีค่าภาษีนำเข้าของปูนซีเมนต์ที่สูง โดยปูนส่งออกส่วนมากจะอยู่ในรูปของปูนเม็ดและปูนพอร์ตแลนด์ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ในช่วง 8 เดือนแรกปี 2547 การส่งออกปูนซีเมนต์ไทยมีมูลค่า 8,544 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 2.4 โดยมีตลาดส่งออกที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา เวียดนาม กัมพูชา บังคลาเทศ และสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ เป็นสัดส่วนร้อยละ 26, 24, 14, 13 และ 4 ตามลำดับ

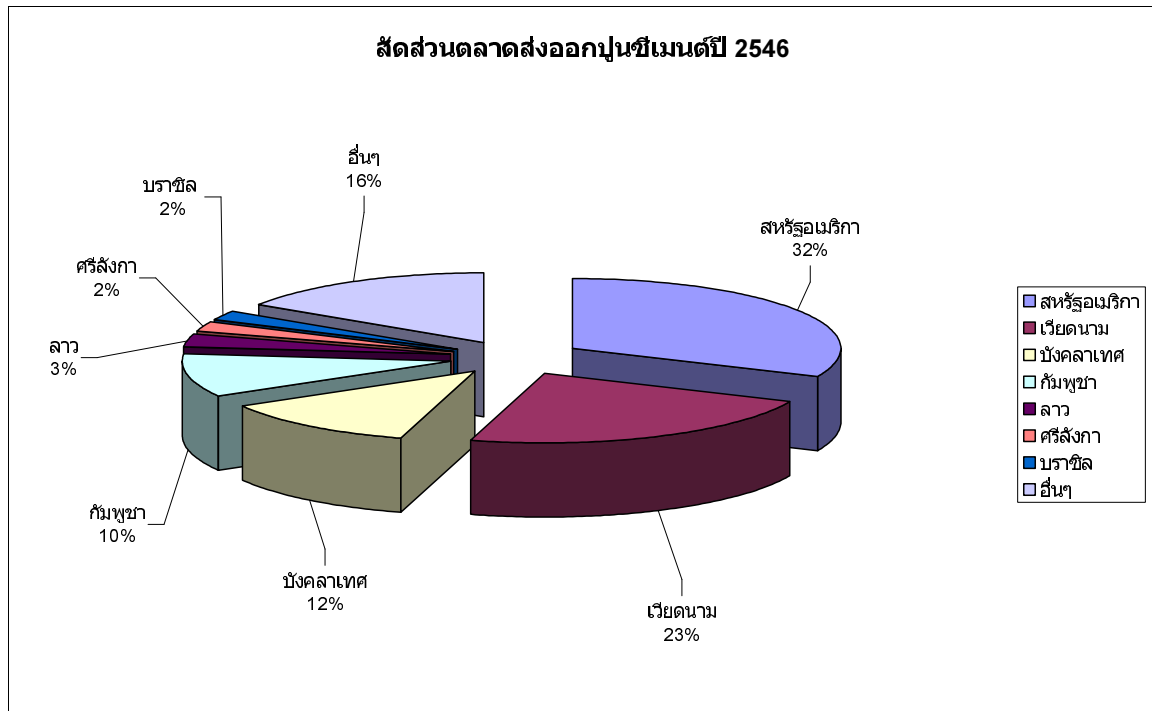
ตลาดส่งออกปูนซีเมนต์ของไทย

หน่วย : ล้านบาท

	2544	2545	2546	2547*
1. สหรัฐอเมริกา	4,537	4,687	4,002	2,244
2. เวียดนาม	882	2,178	2,866	2,021
3. กัมพูชา	913	1,169	1,257	1,176
4. บังคลาเทศ	2,266	1,842	1,518	1,098
5. สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	376	133	42	376
6. ลาว	553	377	375	301
7. เรอูเนียง	161	176	259	233
8. เมียนมาร์	862	253	165	193
9. ไต้หวัน	119	129	160	184
10.บราซิล	27	199	291	134
รวม 10 ประเทศ	10,696	11,142	10,934	7,960
อื่นๆ	4,583	3,600	1,653	584
รวมทั้งสิ้น	15,279	14,742	12,587	8,544

* : ปี 2547 (ม.ค.-ส.ค.)

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ ปี 2544-2546 และ สำนักอุตสาหกรรมพื้นฐาน: ปี 2547 (ม.ค.-ส.ค.)

เป้าหมายการส่งออกปี 2547 คาดว่ามีมูลค่า 13,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับปี 2546 จากจำนวนประมาณ 10 ล้านเมตริกตัน เนื่องจากราคาส่งออกเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าร้อยละ 20 ที่ผ่านมาปูนซีเมนต์ของไทยมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปูนซีเมนต์เป็นสินค้าที่นำรายได้เข้าประเทศได้ปีละกว่าหมื่นล้านบาท โดยมีมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยประมาณ 14,000 ล้านบาทต่อปี (2542-2546) ปี 2546 สหรัฐอเมริกาเป็นตลาดปูนซีเมนต์รายใหญ่ซึ่งไทยส่งออกมูลค่า 4,000 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 30 ของมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น 12,587 ล้านบาท ปูนที่สหรัฐอเมริกานำเข้าจากไทยร้อยละ 98 เป็นปูนพอร์ตแลนด์ มูลค่าการส่งออกของไทยไปยังสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นโดยลำดับจากมูลค่า 839 ล้านบาทในปี 2541 เพิ่มขึ้นเป็น 4,687 ล้านบาทในปี 2545 โดยมูลค่าสูงสุดในปี 2543 จำนวน 4,834 ล้านบาท

สำหรับมูลค่าการนำเข้าเทียบกับการส่งออกเฉลี่ยน้อยมากเพียง 70 กว่าล้านบาทต่อปี (2544-2546) โดย 8 เดือนแรกของปี 2547 (ม.ค.-ส.ค.) มีมูลค่าการนำเข้าจำนวน 90 ล้านบาท เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 70 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยปูนชนิดที่มีการนำเข้ามากเป็นอะลูมินัสซีเมนต์ (Aluminous Cement) คิดเป็นร้อยละ 60 ของมูลค่าการนำเข้ารวม ซึ่งเป็นชนิดที่มีราคาในระดับสูงเนื่องจากคุณภาพพิเศษและนำไปใช้ในธุรกิจทันตกรรม โดยราคานำเข้าอยู่ที่ช่วงประมาณตันละ 11,000-24,410 บาท ตลาดนำเข้าลำดับต้นๆ ได้แก่ ไต้หวัน เกาหลีใต้ โครเอเชีย ฝรั่งเศส จีน และ ญี่ปุ่น

แหล่งนำเข้าปูนซีเมนต์ของไทย

หน่วย : ล้านบาท

	2544	2545	2546	2547*
1. ไต้หวัน	1.3	4.2	2	16.8
2. เกาหลีใต้	8.2	16	20	14.4
3. โครเอเชีย	-	0.2	3.4	10.6
4. ฝรั่งเศส	23	21	12	9.1
5. จีน	2	1.2	4.2	7.1
6. ญี่ปุ่น	3	9	8	6.1
อื่น ๆ	28	25	34	18
รวม	65	77	76	82

*: ปี 2547 (ม.ค.-ก.ค.)

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์

ภาวะธุรกิจ

ความต้องการบริโภคปี 2547 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 และแนวโน้มปี 2548 ธุรกิจซีเมนต์มีโอกาสเติบโตเพิ่มอีกร้อยละ 8-9 ต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3 ปี ตามการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจที่มีค่า GDP ซึ่งคาดการณ์ไว้ร้อยละ 6-6.5 และการขยายตัวของอุตสาหกรรมการก่อสร้างซึ่งมีอัตราเติบโตร้อยละ 10-15 ทั้งนี้ อยู่ที่ตัวแปรเชิงลบที่จะมากระทบให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับภาคการก่อสร้าง อาทิ ราคาเหล็กตลาดโลกสูงขึ้นมาก ราคาน้ำมันพุ่งสูงขึ้นไม่หยุด และอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อบัญชีมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการมีผลประกอบการดีขึ้น กล่าวคือ บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ผู้ประกอบการรายใหญ่ซึ่งมีกำลังการผลิต 23 ล้านตันต่อปี คิดเป็นร้อยละ 42 ของกำลังการผลิตรวมและมีส่วนแบ่งตลาดในประเทศร้อยละ 40 บริษัทฯมีกำไรสุทธิกว่า 15,000 ล้านบาท ในช่วงครึ่งแรกของปี 2547 เพิ่มขึ้นร้อยละ 66 จากช่วงเดียวกันปี 2546 จากยอดขายที่เพิ่มขึ้น บริษัทฯจึงมีแผนขยายกำลังการผลิตเพิ่มอีก 2 แสนตันต่อปี เพื่อออกผลิตภัณฑ์ใหม่อีก 5 ผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะแล้วเสร็จในกลางปี 2548 รวมทั้ง มีความพร้อมขยายการลงทุนไปต่างประเทศถ้ามีต้นทุนต่ำกว่า โดยมีแผนเข้าไปตั้งโรงงานในประเทศกัมพูชาจากความต้องการใช้จำนวน 1-2 ล้านตันต่อปี และผู้ผลิตปูนรายใหญ่อันดับที่ 2 มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 28 ได้แก่ บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) ประเมินยอดขายปีนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 จึงมีแผนขยายกำลังการผลิตโดยเปิดเตาที่มีอยู่จาก 4 เตาเพิ่มอีก 2 เตา หรือ 2.8 ล้านตัน การผลิตเต็มกำลังจากเดิม 12.3 ล้านตันต่อปี เป็น 14-14.5 ล้านตันต่อปี เพื่อขยายตลาดส่งออกโดยเครือข่ายของบริษัทโฮลซิม (Holcim) ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทฯ จากเป้าหมายส่งออกปี 2547 จำนวน 2.8 ล้านตัน เพิ่มเป็น 3.5 ล้านตันในปี 2548 รวมถึงขยายการลงทุนผลิตคอนกรีตผสมเสร็จรองรับความต้องการในประเทศที่ลูกค้านิยมมากขึ้นโดยตลาดปีนี้

ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ขณะที่หลังจากบริษัท ชลประทานปูนซีเมนต์ จำกัด (มหาชน) ร่วมกับ บริษัท ปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด โดยกลุ่มทุนจากอิตาลีมาร่วมบริหารช่วยให้สร้างการแข่งขันที่แข็งแกร่งมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม จากต้นทุนพลังงานซึ่งคิดเป็นร้อยละ 45 ของต้นทุนการผลิตรวม โดยเฉพาะถ่านหินลิกไนต์ปรับสูงขึ้นตามราคาน้ำมัน ผู้ประกอบการต่างปรับตัวพยายามพึ่งพาการใช้พลังงานทดแทนจากของเสียของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและอุตสาหกรรมอื่น ๆ ทดแทนเพื่อประหยัดพลังงานให้มากขึ้นในปีที่ทดแทนได้ประมาณร้อยละ 10 และปีต่อไปเพิ่มเป็นร้อยละ 20

รายชื่อผู้ผลิตในประเทศ

หน่วย : ล้านตันต่อปี

บริษัท	กำลังการผลิต	
1. บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)	23	
2. บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน)	15	
3. บริษัท ทีพีโอ โพลีน จำกัด(มหาชน)	9	
4. บริษัท ชลประทานปูนซีเมนต์ จำกัด (มหาชน)	2.3	
5. บริษัท ปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด	2.5	
6. บริษัท ไทยสถาปนา จำกัด	}	
7. บริษัท เซเม็กซ์ (ประเทศไทย) จำกัด*		1
8. บริษัท สามัคคีซีเมนต์ จำกัด		}
9. รายย่อยอื่น ๆ อีก 5 ราย	1	
รวมกำลังการผลิตทั้งสิ้น	54	

*หมายเหตุ : เดิมคือ บริษัท สระบุรีซีเมนต์ จำกัด

แนวโน้มธุรกิจปูนซีเมนต์หลังวิกฤตน้ำมันแพง

ปัจจุบันการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันดิบตลาดโลกแตะเกินระดับ 55 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล โดยราคายังผันผวนมีแนวโน้มพุ่งสูงขึ้นอีกต่อไปจากสถานการณ์โลกที่ไม่สงบ ส่งผลต่อราคาวัสดุก่อสร้างปรับตัวสูงขึ้นตามต้นทุนที่เพิ่มขึ้น กระทั่งทำให้การฟื้นตัวของภาคการก่อสร้างและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์การเติบโตขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราลดลง รวมถึงปูนซีเมนต์ ต้นทุนเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 14 คาดว่าในปี 2547 ปริมาณการใช้ปูนซีเมนต์จะขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 8-9 จากเดิมซึ่งประเมินไว้ที่ร้อยละ 10 โดยมีจำนวนการผลิตประมาณ 36 ล้านตัน จากกำลังการผลิตรวม 54 ล้านตัน สามารถรองรับความต้องการใช้อย่างเพียงพอตามความต้องการตลาดในประเทศ ซึ่งมีการใช้ประมาณ 27 ล้านตัน ส่วนการส่งออกคาดว่าจะลดลงเหลือประมาณ 10 ล้านตัน ปัจจุบันใช้อัตรากำลังการผลิตคิดเป็นร้อยละ 60-70 ในช่วงครึ่งปีหลังปี 2547 นี้ แม้จะเกิดวิกฤตน้ำมันแพงส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าในกลุ่มวัสดุก่อสร้างให้ปรับราคาสูงขึ้น แต่เพราะปีก่อนจนถึงช่วงต้นปีปูนซีเมนต์ได้เคยปรับราคาสูงขึ้นต่อเนื่องมาแล้ว รวมถึง เนื่องจากปูนซีเมนต์เป็นตลาดเปิดเสรีและธุรกิจปูนซีเมนต์มี

การแข่งขันสูง ดังนั้น ทั้งที่ต้นทุนผลิตปูนซีเมนต์ปรับเพิ่มขึ้นแต่ผู้ผลิตยังคงพยายามตรึงราคาปูนซีเมนต์ไม่ให้ขยับเพิ่มขึ้นตาม อย่างไรก็ตาม หากต้นปีหน้าภาครัฐไม่ช่วยพยุงราคาน้ำมันดีเซล หลังการปล่อยให้ราคาดีเซลลอยตัวราคาจำหน่ายปูนซีเมนต์ปี 2548 มีแนวโน้มต้องปรับราคาเพิ่มขึ้น

แนวโน้มภาวะธุรกิจปูนซีเมนต์คาดว่าจะยังมีความเติบโตได้ต่อเนื่อง ตามแนวโน้มธุรกิจการลงทุนของภาคการก่อสร้างในปี 2547 จะขยายตัวร้อยละ 11 และลดลงเป็นร้อยละ 10 ในปี 2548 แม้ว่าธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ชะลอตัว แต่ความต้องการที่อยู่อาศัยของผู้บริโภคไม่ลดลง อีกทั้งแรงหนุนจากภาครัฐยังมีโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ อาทิ โครงการสนามบินสุวรรณภูมิ โครงการขยายรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน โครงการทางด่วนใหม่เชื่อมต่อถนนวงแหวนรอบนอก และโครงการขยายทางหลวง จะเป็นตัวเร่งให้มีการบริโภคในประเทศเพิ่มขึ้นและเป็นแรงดึงให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนตามมา เช่นเดียวกับความต้องการบริโภคปูนซีเมนต์ในแถบเอเชียและภูมิภาคอื่น เช่น สหรัฐอเมริกา จีน อินเดีย และตะวันออกกลางยังเพิ่มขึ้นมาก คาดว่าในปี 2547 ในภาคการก่อสร้างการลงทุนโดยรวมมีมูลค่าประเมิน 585,000 ล้านบาท โดยมูลค่าตลาดของอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ประเมินมากกว่า 65,000 ล้านบาท ปริมาณงานในธุรกิจก่อสร้างและความต้องการใช้วัสดุก่อสร้างยังมีความต่อเนื่องในระยะ 3 ปีข้างหน้า ดังนั้น ผู้ผลิตปูนซีเมนต์จึงมุ่งสร้างความแข็งแกร่งโดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายทั้งด้านการผลิต การตลาด และการกระจายสินค้า รวมทั้งราคาและคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการใช้งานมากขึ้น เพื่อรองรับลูกค้าทุกกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ

2 พฤศจิกายน 2547